

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

22.10.2015 № 04-2041

На № _____ від _____

Голові
Верховної Ради України

Гройсману В.Б.

Щодо результатів аудиту ефективності
використання коштів державного бюджету
на забезпечення виконання завдань і функцій
Державної архітектурно-будівельної
інспекції України

Шановний Володимире Борисовичу!

Відповідно до Плану роботи Колегії Рахункової палати на II півріччя 2015 року проведено аудит ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення виконання завдань і функцій Державної архітектурно-будівельної інспекції України.

За результатами проведеного аудиту встановлено, що в 2013-2014 роках і I півріччі 2015 року виконання уповноваженими державними органами функцій щодо здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, передбачених чинним законодавством, було недосконалим і недостатнім.

Державна архітектурно-будівельна інспекція України (далі – Держархбудінспекція) як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань держархбудконтролю, у 2013 - 2014 роках і I півріччі 2015 року **не забезпечила належного виконання** в повному обсязі **покладених на неї Законом України “Про регулювання містобудівної діяльності” повноважень:** здійснення контролю та нагляду за дотриманням державних стандартів, будівельних норм і правил, затвердженої містобудівної та проектної документації, ліцензування діяльності у будівництві.

У період із серпня 2014 по липень 2015 року включно **сфера містобудування залишалася без архітектурно-будівельного контролю та нагляду**, оскільки законодавчо було обмежено проведення перевірок

юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а жодного дозволу у вказаний період **Уряд не надав. Зазначене унеможливило проведення Держархбудінспекцією перевірок та здійснення контролю** за дотриманням юридичними особами будівельних норм, державних стандартів і правил у повному обсязі.

З цієї ж причини Держархбудінспекція покладені на неї завдання з нагляду за будівельними матеріалами, виробами і конструкціями, які при використанні становлять загрозу суспільним інтересам, **також не здійснювала.** Це надавало можливість забудовникам не дотримуватися затвердженої проектної документації, використовувати неякісні більш дешеві будівельні матеріали, що потенційно несе загрозу життю і здоров'ю громадян.

Держархбудінспекція неодноразово здійснювала реєстрацію та видачу замовникам будівництва дозвільних документів із недотриманням вимог чинного законодавства. Також відсутній єдиний підхід щодо застосування штрафних санкцій до порушників. У разі невстановлення особи суб'єкта містобудування або її відсутності на об'єкті будівництва штрафні санкції взагалі не застосовувалися. У результаті в окремих випадках порушники уникають відповідальності, а держбюджет втрачає відповідні надходження.

Держархбудінспекція формально перевіряла достовірність даних у дозвільних документах, що подавалися заявниками. Це надавало можливість вводити в експлуатацію об'єкти, збудовані з явними порушеннями у сфері містобудівної діяльності. Особливо небезпечно це для споруд, які розраховані на перебування в них значної кількості людей.

Реєстри (ліцензійний та дозвільних документів) експлуатуються Держархбудінспекцією з порушенням законодавчих вимог: не створено комплексної системи захисту інформації. **Контроль** за внесенням даних до реєстру дозвільних документів не здійснюється, що створює ризики несанкціонованих технічних змін у реєстрі, а також несанкціонованого вводу даних, їх модифікації або видалення. У 2015 році кількість дозвільних документів у реєстрі за 2013-2014 роки постійно змінюється, що свідчить про недостовірність даних у реєстрі.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Міністерство) як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державного архітектурно-будівельного контролю, не спрямовувало і не координувало діяльність Держархбудінспекції. **Контроль** за реалізацією Держархбудінспекцією державної політики у цій сфері шляхом проведення перевірок Міністерство у вказаний період фактично не здійснювало. **Повноваження** з розроблення та затвердження відповідних нормативно-правових документів належним чином не виконувало.

Нормативно-правове забезпечення у сфері архітектурно-будівельного контролю є недостатнім для прозорого та повного виконання покладених на Держархбудінспекцію повноважень, в окремих випадках неврегульованим,

Міністерство не забезпечило затвердження критеріїв, передбачених Законом України від 05.04.2007 № 877 “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”. Уніфіковані форми актів, які публікуються в мережі Інтернет, Міністерство не затвердило. Як наслідок, порушуються основні принципи державного нагляду (контролю): відкритість, прозорість, плановість і системність.

Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю не містить норми щодо складання припису про зупинення робіт, які не відповідають вимогам законодавства, визначеної Законом України від 17.02.2011 № 3038 “Про регулювання містобудівної діяльності”.

Механізм реалізації повноважень Держархбудінспекції щодо здійснення контролю за дотриманням порядку проведення обстеження об'єктів та реалізації заходів щодо забезпечення надійності та безпеки під час їх експлуатації також не унормовано.

Порядок ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури, не приведений у відповідність із Законом України від 02.03.2015 № 222 “Про ліцензування видів господарської діяльності”. Підстави зупинення дії ліцензій цим Порядком не конкретизовані. Це дає можливість призупиняти дію ліцензій замість їх анулювання. Підстави та порядок відновлення дії ліцензій взагалі не визначені. Таким чином, Держархбудінспекція може відновлювати або не відновлювати дію ліцензій на власний розсуд.

Нормативна неврегульованість у сфері архітектурно-будівельного контролю та численні факти формального будівельного контролю створили умови для введення в експлуатацію технічно не готових будівельних об'єктів, експлуатація яких може стати небезпечною для людей. Також цьому сприяли законодавчі обмеження на проведення перевірок юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців і ненадання Кабінетом Міністрів України жодного дозволу на їх проведення. Як наслідок, збільшується кількість проблемних питань у сфері містобудування та зростає напруга в суспільстві.

На підставі викладеного Колегія Рахункової палати вважає за доцільне запропонувати Верховній Раді України розглянути результати аудиту на засіданні профільного комітету.

З повагою

Голова

Р.М. Магута